

KONGL. MAJ:TS

BEFALLNINGSHAFVANDES

UTI

NORRBOTTENS LÄN

TILL

KONGL. MAJ:T

I UNDERDÅNIGHET AFGIFNE

FEMÅRS-BERÄTTELSE,

FÖR ÅREN 1827, 1828, 1829, 1830 OCH 1831.

STOCKHOLM,

TRYCKT HOS BERNH. M. FREDBERG.

1833.

INLEDNING TILL

Kongl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1817/1821-1851/55.

Kungl. Maj:ts överståthållares i Stockholms stad och Kungl. Maj:ts befallningshavandes i Sveriges län till Kungl. Maj:t femårsberättelser. Vissa femårsperioder finns även tabellbilagor.

Berättelserna innehåller följande avdelningar:

- Länets allmänna beskaffenhet
- Innevånare
- Näringar
- Politisk författning
- Städer

Efterföljare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetad och utgivet av Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1863-1912. Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes uti Norrbottens Län till Kongl. Maj:t i underdånighet afgifne Fem-Års-berättelse, för Åren 1827, 1828, 1829, 1830 och 1831.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB).

Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lags till.

KONGL. MAJ:TS

BEFALLNINGSHAFVANDES

UTI

NORRBOTTENS LÄN

TILL

KONGL. MAJ:T

I UNDERDÅNIGHET AFGIFNE

FEMÅRS-BERÄTTELSE,

FÖR ÅREN 1827, 1828, 1829, 1830 OCH 1831.

STOCKHOLM,

TRYCKT HOS BERNH. M. FREDBERG.

1833.

INNEHÅLL

Underdånig berättelse

	Sid.
1:o Länets allmänna beskaffenhet.....	4.
2:o Innevånare.....	4.
3:o Näringar.....	5.
Jordbruk.....	5.
Boskaps-skötsel.....	6.
Rehn-skötseln.....	6.
Skogar.....	6.
Bergsrörelse.....	7.
4:o Fabriker, Bruks- och öfrige Näringar, hvilka icke höra till Bergsrörelsen.....	7.
Sågverk.....	7.
Skeppsbyggeri.....	7.
Glasbruk.....	7.
Binäringar.....	8.
5:o Politisk Författning.....	9.
Kammarverk.....	9.
Statsbidrag.....	9.
Politie.....	10.
6:o Städer.....	10.
Piteå och Luleå Städer.....	10.
Haparanda Stad.....	11.

Tabellbilaga

Tabell för Landet inom Norrbottens Län

Tabell för Städerne inom Norrbottens Län

Stormäktigste Allernådigste Konung!

För Eders Kongl. Majt åligger det mig nu i underdånighet afgifva berättelse om Norrbottens Läns tillstånd i Oeconomiskt och Statistiskt afseende för de sistförflutne fem åren, eller ifrån och med år 1827 till och med 1831. Enär den beskrifning, sig slutande med år 1826, som jag under den 4:de Augusti 1828 hade Nåden öfverlemnad, utförligt innefattar Länets allmänna Beskaffenhet, Innevånarnes bildning, seder och lefnadssätt, Jordbrukets och öfriga näringars förhållande, Beskattningsens hufvudgrunder och belopp samt de för allmän välfärd och säkerhet varande inrättningar, torde mig tillåtas, att, vid genomgåendet af de rubriker, som vid denna berättelses författande böra iakttagas, hufvudsakligen hänvisa till samma Beskrifning och jemte öfverlemnande af de härtill hörande, fullständigt upprättade Tabeller, egentligen vidröra de grenar som, förmedelst inträffade förhållanden under tidens lopp, förändringar undergått.

Under de år nyssnämnde beskrifning upptager, var Länet oafbrutet i åtnjutande af goda skördar, Folkmängden tillväxte ostörd, Jordbruket samt öfriga näringar voro i jemt tilltagande, och man ansåg sig kunna hoppas, att, om ett dylikt lyckligt förhållande fortfarande fätt ega rum, detta Län, hvars innevånare i allmänhet voro välmående samt idoge och sparsamme, skulle inom kort icke blott hinna till ett välstånd, som satte det i bredd med Söderns bättre lottade orter och gjorde det oberoende af en eller annan mindre gynnande skörd, utan äfven genom större företag i odlings- och utdiknings-vägen kunna förminska och såmedelst blifva fredadt från de frostsador, för hvilka denna ort, mer än någon annan, så ofta tillföre varit utsatt; men dessa förhoppningar tillintetgjordes allt för hastigt. Redan 1829 började åter på en del ställen erfaras köldens verkningar på grödan, hvilken i allmänhet blef mindre gifvande och för mängden otillräckelig, hvarföre de äldre förlager måste tillitas, och 1830 och 1831 inträdde

missväxter, som fordrade Statens mellankomst med undsättningar, så framt nöden till sin höjd ej skulle urarta. Dessa olyckor hafva lagt hinder för folkmängdens tillökning, genom till ovanlig myckenhet företagne utflyttningar åt Norige och södra provinserna, nedstämt lynnet för jordbruket samt medfört ett aftynande i handeln och de flesta näringarne; och då i följd häraf Länets förbättrande i de delar, der innevånarnes ansträngning eller kostnader å deras sida erfordrats, måst tillbakastå, samt Innebyggarnes upphålle icke ensamt måste afses, utan till största delen söka beredas genom allmänna och enskildta understöd, är jag ty värr för närvarande utur tillfälle, att framställa en sådan tillväxt och förkofran i Länets ställning, som, om det varit skonadt från berörde olyckor, jag säkert fått tillfredsställelsen anmäla.

1:o Länets allmänna beskaffenhet.

Härom får jag helt och hållet åberopa min år 1828 afgifna underdåniga berättelse.

2:o Innevånare.

Folkmängden år 1826 utgjorde inom Kustlandet enligt mantalslängderne 34,372 och inom Lappmarkerne, der mantalsskrifningar icke hållas, och der grunden för dess bestämmande måste hämtas från anteckningarne i och för Qvinqvennie-Tabellen, omkring 4,230, summa 38,602 personer. Folkmängden 1831 uppgick deremot inom kustlandet till 37,936, hvaraf voro Mantalsskrifne af mankön 8,991, af qvinnkön 9,840, och mantalsfrie af mankön 9,118 och af qvinnkön 9,987, samt inom Lappmarken till 4,700, summa 42,636 personer. Länets folkstock har således under dessa fem åren ökats med 4,034 personer, och då denna tillökning är vida större, än den, som under de der förut gångne fem åren egde rum, oaktadt utflyttningarne, på sätt jag här ofvan anmärkt, de tvänne sednare åren till mer än vanlig höjd stigit, synes häraf huru betydligt de föddas antal öfvergått de dödas och huru ansenligt folknummern här i Länet skolat tillväxa, derest Försynen, som bevarat orten från härjande sjukdomar, hade äfven skonadt den från förberörde missväxter.

Folkets seder, som i allmänhet äro oförderfvade, hafva snarare förbättrats, än försämrats af de flere på hvarandra följde missväxtåren. Väl

hafva tiggerier under vissa perioder, då nöden varit strängast, funnits emot vanan till betydlig mängd ega rum; men då sådane ej äro enlige med Nordboens lynne, föreser jag, att, så snart landet hugnas med goda skördar och jordbruk och näringar återfå sin förra gång, denna osed å nyö skall försvinna och till sin vanliga obetydlighet återgå. Förbättringen, som jag här ofvan velat anmärka, har förnämligast föranledts från ett aftagande bränvinsupande. Genom de bränvinsbrännings-förbud, som under de sednare åren oftast egt rum, har tillgången å bränvin varit ringa och priset derå högt. Härigenom har fylleriet blifvit mera sällsynt, och då denna last är vanligen roten till eller grundlägger de öfriga, så har man jemte densammas förminskning jemväl funnit brotten i allmänhet icke förökas.

Välmågan hos folket är deremot i märkbart aftagande, och om än gynnande skördar återkomma, torde en längre tid erfordras, innan de nu iråkade skuldsättningarna till Staten och enskilde kunna afbördas samt välståndet kan hinna till den punkt, hvarpå det före 1829 stod.

Dagsverksprisen hafva af de felslagne skördarne ansenligt nedsatts. Bonden, som i allt nödgats hushålla, har måst inskränka tjenstehjonens antal och dessa i förening med Inhyse- och Backstuguhjon, hvilka skola hämta sitt uppehälle af arbetsförtjenster, hafva i saknad af dessa, som öfverallt indragits, hellre arbetat för hvad som helst, än lidit nöd, hvadan berörde pris, som 1826 utgjorde för häst och karl, sommartiden 1 R:dr 16 sk. och vintertiden 36 å 40 sk., för ett karldagsverke sommartiden 36 å 40 sk. och vintertiden 16 å 20 sk., samt för ett qvinnsdagsverke sommartiden 24 sk. och vintertiden 12 sk. allt Banco på egen kost, nu gått tillbaka 33 $\frac{1}{2}$ å 50 procent och någon gång deröfver.

3:o Näringar.

Jordbruk: Detta utgör kustlandets hufvudnäring, och ehuru odlaren, genom förut anmärkte missväxter, de sednare åren skördat ingen eller föga lön för sin å åkern nedlagde möda och kostnad, underlåtes likväl icke försök att göras till densammas upphjelpande och jordbruket, som numera skötes med förbättrad redskap, är alltså, fast småningom, i tilltagande. I Piteå och Luleå Socknar börjar Rågsädet mera allmänt att begagnas, men i öfriga Socknar fortfar bruket att nyttja åkern nästan endast uti ensäde med Korn. Potatoes-odlingen vinner öfver allt med hvarje år mera framgång, hvaremot sådant märkes föga hvad angår Lin- eller Hamp-odlingen

samt rotfrukter. Der laga Skiften hunnit verkställas, hafva de på jordbruket visat fördelaktig verkan, och sedan Länets afvittrande, som oafbrutet fortgår, nu mera uti åtskillige socknar till stor del framskridit, möter i det afseendet mindre hinder för dylika skiftens företagande; dock som få Byar för närvarande finnas i den lyckliga ställning, att de kunna bekosta laga skiften, måste i det hela med dem anstå, intill dess landet framdeles möjligen kan förkofra sig.

Boskaps-skötsel: Icke blott inom kustlandet, utan äfven bland Nybyggarna inom Lappmarken, utgör Boskapskötseln en näringsgren af i det närmaste lika väsendthighet med jordbruket, och ehuru allmogens häg och försök att förbättra ängarne, samt att i allt föröka fodertillgången, märkbart visar sig, har likväl föga tillfredsställelse deraf erfarits under de trenne sednare åren, då missväxten på boskapsfoder blifvit med hvarje år kännbarare. — Ladugårdarne hafva alltså måst betydligt nedsättas och den afkastning, deraf i annat fall kunnat påräknas, har följakteligen ansenligt förminskats, så att, då, enligt sista Femårs-Berättelsen, årliga försäljningen af smör utom landet upptogs till omkring 30,000 Lispund, knappast mer än 20,000 Lispund under hvarje af de trenne sednare åren kunna antagas såsom afyttrade. Sjukdomar bland boskapen hafva dock under tiden icke försports, och denna näringsgren, som för Länets är bäst passande, upplifvas lätt åter, blott ett godt år inträffar, och skall säkert hädanefter, då jordbruket härstädes är och blifver mera äfventyrligt, i förökad scala omfattas och tilltaga.

Rehn-skötseln är Lappallmogens hufvudnäring, och fastän Rofdjuren tidtals åstadkommit större förstörelser bland en del Rehnjordar, kan dock denna näring antagas hafva under de fem nu ifrågavarande åren oförändrad bibehållit sig.

Skogar: Dessa äro invid hafskusten och de mera bebodde trakterna mycket medtagne, hvaremot inåt Landet tillgången derå är ymnig. De hafva likvist icke de sednare åren blifvit mycket anlitade till Skeppsbyggerier, emedan ganska få fartyg derunder, emot hvad tillförene vanligt varit, blifvit byggde. Såsom en vedsparande uppfinning torde förtjena nämnas, de af allmogen i Calix Fögderi i synnerhet, nu mera inrättade spisar med eldrör, hvilka erfordra vida mindre ved, än de förut nyttjade spisarne för rummens uppvärmning, och dessutom på samma gång de uppvärma muren, lemna dem, som vilja förrätta arbete i rummen, nödigt ljus.

Bergsrörelse: Denna handtering, som synes vara ämnad till Länets oekonomiska stöd, enär Orten erbjuder allt hvad för en större rörelse tarvas kan af malm, kohl och betjening, är visserligen i tilltagande, fast icke till den höjd, som man vid förra Berättelsens aflemnande trodde sig förese, och hvilket desto lättare kunnat ega rum, som de Länets öfvergångne missväxter nedsatt dagsverksprisen och gjort Innevånarnes behof af arbetsförtjenster större, hvadan Bruksegare varit i tillfälle till öfverflöd emot billige pris erhålla kohl och betjening af allmogen. Under tiden är en Masugn vid Afvaforss uppförd och en Stångjerns-Hammare vid Hvitåforss under byggnad, hvarjeinte år 1830 på den så kallade Ristjälms-skogen inom Piteå Socken upptäcktes ett betydligt fält af i dagen på flere ställen framskjutande jernmalm, till någon del af god beskaffenhet, men till större delen mager. Ett Bolag bildades väl för denna grufvas bearbetande, men då malmens afsättning till en början ej gick efter önskan, har den ifver till företagets fullbordande, som första året var rådande, saktat sig, och den masugn, hvilken Bolaget fått tillstånd anlägga, ännu icke blifvit påbörjad. Årliga tillverkningen vid Länets i gång varande sju stångjernsverk kan antagas till 3 à 4,000 Skeppund smide och vid Masugnarne till 6 à 7,000 Skeppund Tackjern, hvarmed omkring 300 personer äro sysselsatte.

4:o Fabriker, Bruks- och öfrige Näringar, hvilka icke höra till Bergsrörelsen.

Sågverk: Antalet af de inom Länet befintlige finbladige sågverk är, sedan sista Berättelsens afgifvande, oförändradt, och ehuru Skogarne, särdeles 1831, skadades betydligt af skogseldar, och närmast verken äro mycket ålitade, kunna de likväl anses tillräcklige för att ännu en längre tid betrygga de flesta sågarne för skogsbrist. Sågverksrörelsen synes dock mera vara i af- än tilltagande, och medeltillverkningen kan under sednare åren icke antagas högre, än till 26 à 27,000 Tolster Bräder, i enkel sju alnars beräkning.

Skeppsbyggeri: Under sista qvinquennium har denna näringsgren rönt någon mera liflighet, än åren förut, men kan hvarken jemföras med hvad den i fordna tider varit, ej eller, i anseende till Handels-Sjöfartens afstynande och den nu varande ringa tillgången på tjenligt virke, för framtiden såsom någon säker inkomstkälla påräknas.

Det enda *Glasbruk*, som i Länets finnes, fortsätter sin rörelse oförän-

dradt, och behållningen af dess tillverkningar anmärkes till ett belopp af 9 à 10,000 R:dr Banko årligen.

Binäringar: Såsom anmärkningsvärdt må nämnas, att sedan år 1829, då missväxterne på säd och hö togo sin början, både *Jagten* och *Fisket* årligen blifvit sämre. Fogeln har under de trenne sednare åren varit nästan osynlig och det är således endast genom fångsten af skadedjur, hvilka egentligen funnits inom Lappmarkerne, som Jagten dessa år gifvit någon inkomst. Laxfisket, hvilket synnerligast för Innevånarne inom Finska Socknarne utgör ett betydande näringsfång, upptogs i förra Berättelsen gifva en årlig afkastning af omkring 1,300 Tunnor salt Lax, men kan för de nu ifrågavarande åren icke uppgifvas till mer än 8 à 900 Tunnor. Af Strömming, som lika med Laxen på andra orterne förtrytts, har också fångsten varit mindre.

Tjärubränningen, som med skäl kan anses för den minst lönande och som de föregående goda åren varit i aftagande, har, då brist på arbetsförtjenster och födoämnen inträdt, åter tilltagit så, att år 1831 tillverkningen af tjära uppgick till vid pass 20,000 tunnor.

Salpeter-tillverkningen, hvilken i alla afseenden är passande för denna ort, har väl icke sträckt sig utom Luleå Fögderi, hvarest den likvist är i betydligt tilltagande och inom kort tid säkert skall gifva dess Innevånare en större årlig inkomst, men all anledning är att den också snart af Calix Fögderis Innevånare påbegynnes.

En inom detta Län förut obegagnad näring, nemligen *Pottaske-tillverkningen*, uppkom år 1829 inom NederCalix Socken genom en från södra delen af Österbotten dit anländ, i Pottaske-beredningen kunnig person och spridde sig med det samma till NederTorneå och Carl Gustafs Socknar. Nämnede år tillverkades och exporterades derifrån ungefärligen endast 200 Lispund Calcinerad pottaska, men år 1831 uppgick afsändningen nära till 4000 lispund, och denna näringsgren, som synnerligast inom Calix är i starkt tilltagande och der, under berörde år, beredt en mängd fattiga Innebyggare nödig bergning, torde äfven af Innevånarne i Länets öfrige Socknar snart med nit omfattas, och således komma, att här i orten utgöra en vigtig binäring.

Angående allmogens handel och öfriga Binäringar får jag underdånigst åberopa förra Femårs-Berättelsen.

Åtgärder till beredande af ytterligare bekvämligheter i land- och vatten-

ten-communicationerne hafva, af förut anmärkte orsaker, icke kunnat undersnare åren vidtagas, hvaremot den i förra Berättelsen omnämnde nya Kyrkan i Bodens by för Luleå öfra Församling, hvilken år 1827 påbegyntes, blef år 1831 fullbordad, äfvensom under tiden till stor lättnad för Länets Innevånare, i afseende på brefbäringsskyldigheten och till lika stor förmon för breffvens säkra och skyndsamma framkomst, Postgångar på Statens bekostnad blifvit inrättade emellan Haparanda och Pajala Kapell, emellan NederCalix och Gellivare Lappmark samt emellan Luleå och Jockmocks Lappmark.

5:o Politisk Författning.

Kammarverk. Under den tid denna berättelse innefattar, har, genom i Skatt ingångne hemman, skattdragande hemmantalet blifvit förökadt med $3\frac{127}{334}$ mantal, hvaremot dels genom förmedlingar, dels ock derigenom, att i skatt ingångne hemman å nyo erhållit förlängning i frihetstiden, derifrån afgått $16\frac{1}{3}$ mantal, så att rätta tillökningen i inkomsten af jordegendom, som Staten under berörde tid erhållit, således utgör Räntan af $14\frac{383}{384}$ mantal Krono och Frälse. Under samma tid hafva med Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes tillstånd blifvit till inrättning beviljade emot bestämde frihetsår, inom kustlandet 146 Nybyggen och 5 Torp samt inom Lappmarkerne 66 Nybyggen, hvarförutan inom kustlandet 195 och inom Lappmarkerne 263 särskilde odlingslägenheter blifvit upplätne att begagnas, dels under hemman emot särskild skatt efter utsatte frihetsår, dels ock till förmering af Kronohemman och Nybyggen, der lägenheterne vid skeende afvittring icke varda på annat sätt disponerade, hvilket allt torde visa jordbrukets märkeliga tillväxt. Hemmansklyfningar fortgå till Länets förmån, och inom kustlandet har hvarken hemman eller nybyggen råkat i ödesmål, men inom Lappmarken hafva tvänne FrälseNybyggen deremot blifvit öde, emedan de, utsynte på 1790-talet, då bergsrörelsen inom Länet hufvudsakligen var i en mans ego, egentligen intagits mera för Skogsviddernes skull, än med afscende på åker och ängs tillfällen, och derfore nu mera öfvergifvits af innehafvarne, såsom derunder saknande all odlingsbar mark.

Statsbidrag. Uti Statistiska Tabellen är beloppet deraf för hvarje slags hemman och näring upplaget, och då någon förändring i de förhål-

landen och uppgifter, som uti 1828 års Berättelse blifvit anmärkte, icke inträffat, vågar jag i dessa delar densamma underdånigst åberopa.

Politie. Eders Kongl. Maj:ts Nådiga Kwugörelse af år 1817, rörande Kyrkoråd och Sockenstämmor med mera, har hittills visat sig vara tillfyllestgörande för ordningens och sedlighetens bibehållande, hvadan särskilte allmänna anstalter i det afseendet under tiden icke erfordrats. Gästgifvarne äro berättigade till bränvinsminuteri, men i öfrigt finnas å Landet icke några tillåtna krogar. Sparbanker och Socken-Magaziner hafva intill denna tid ej blifvit inrättade, men sedan Länet de trenne sednare åren fortfarande lidit af missväxter, höras tänkesätten i afseende på de sistnämde vara förändrade hos Innevånarne, som alltså snart nog torde kunna förmås, att gå i författning om bildande af dylika Magaziner.

Helsovården, Fattigförsörjningen och Skjutsordningen administreras efter gällande Författningar. Smittosamma sjukdomar, som utbredt sig öfver någon vidsträckt del af Länet, hafva under ifrågavarande tid ej egt rum, och de inom Länet boende fyra Läkarne lemna, hvar inom sitt district, oförtrutet biträde vid påkommande sjukdomstillfällen. Vaccinateurer äro uti alla Socknar tillsatte, hvilka försvarligt fullgöra sina åligganden. Under tiden har afven en DjurLäkare blifvit för Länet antagen. Särdeles de trenne sednare åren, har fattigförsörjningen blifvit tryckande, och bidragen härtill, som i alla Socknar måst förökas, hafva uti en del nära fördubblats emot hvad de tillförene uppgått.

Rofdjur hafva dessa år, såsom förut, varit sällsynte inom kustlandet, hvaremot inom Lappmarkerne vargarnes antal betydligt förökats, härrörande deraf, att under vintrarne ringa snö fallit, derigenom jagten efter dem förhindrats. Allmänna anstalters vidtagande till dessa odjurs fångande kunna likväl inom de vidsträckta Lappmarkerne icke ifrågakomma, och äro desto mindre af nöden, som Lappen, blott gynnande snövintrar åter inträda, utan synnerlig svårighet dem fångar och till mängden förminskar.

6:o Städer.

Piteå och *Luleå* Städer, som år 1831 hade en folkmängd, den förre af Eltusende Ettihundra fyratioåtta och den sednare af Eltusende Sextio-sju personer, grunda sitt bestånd på handel, sjöfart, handtverkerier, fiske samt jordbruk med Boskapsskötsel. Enär, såsom förut anmärkt är, fortfarande missväxter å säd och hö de trenne sednare åren inträffat samt fisket

derunder jemväl varit mindre gynnande, hafva dessa sistnämnde trenne näringsgrenar berörde år lemnat Innevånarne ringa afkastning för deras uppehälle, och då handeln, hvilken på inrikes orter drifves med Landets producter, deraf tillgångarne, med undantag af tjära och trädvaror, förminskats, följaktligen varit mindre liflig, sjöfarten, i anledning häraf, också inskränkts samt handtverkerierne vid sådane förhållanden äfven föga aulitats, följer af detta allt, att någon förkofran i bemälte Innevånares näringar under sista Qvinqvennium ej kan hafva inträdt, utan måste ty värr ett småningom aftynande deruti i stället uppgifvas. Detta oakadt bibehålles i allmänhet välmågan hos Handlanderne, hvaraf en del, synnerligast inom Luleå, äro förmögne, hvaremot öfrige Borgersmän och Innevånare med få undantag finnas mindre behållne, samt många uti högst torftiga omständigheter; och försörjas de fattiga, hvilkas antal i sednare tider betydligt ökats, genom dels contanta understöd af vissa dertill anslagne medel, äfvensom särskildte sammanskott, dels ock genom indelande på så kallad fattigrota.

För öfverförandet af landets producter till Stockholm, dit sjöfarten nu mera nästan endast idkas, och återhämtande af de varor, som för orten behöfvas och finna afsättning, egde berörde Städer år 1831, allenast fyra fartyg hvardera; och hafva under de år denna Berättelse innefattar, Städernes Handlande inom Länet låtit bygga åtta fartyg, hvilka de på andra Inrikes orter afyttrat. Årliga inkomsterne, som desse städer påräkna, såsom af Tolag, Hamn- och Våg-penningar med mera, uppgå sammanlagde till omkring Femhundra Trettio R:dr Banco.

De Skolor, som i förra berättelsen äro beskrifne, nemligen en Trivial-Skola i Piteå och en lägre Apologist-Skola i Luleå, hafva de sednare åren icke undergått förändring i något afseende, och af en i hvarje Stad boende Läkare, besörjes sjukvården derstädes. Det i Piteå inrättade Lazarett har under tiden blifvit utvidgadt och synts hitintills motsvara det dermed åsyftade ändamålet.

Haparanda Stad, för hvilken grundläggningsbref utfärdades redan år 1812, har icke eller under nu förflutne år vunnit minsta framgång. Endast tvänne fattiga fiskare äro der bosatte och all förmodan om denna anläggnings begagnande för framtiden är nu mera försvunnen, sedan år 1828, i följd af Eders Kongl. Maj:ts Nådiga tillåtelse, ett hemman af Ett tredjedels mantals skatt blifvit i Haparanda By inköpt för Statens medel emot ersättning af köpesumman i den mån gårdstomter blifva inlöste, till utrymme för den Köping, som vid nämnde By är vorden år 1821 till inrät-

tande i Näder beviljad. Berörde *Haparanda Köping* finnes deremot vara i starkt tilltagande och lofvar för öfra delen af detta Län blifva en vigtig och gynnande Handelsplats. Antalet af mantalsskrifne personer derstädes uppgick år 1831 till 127, och Aderton gårdstomter äro redan inköpte och bebygde. De handlande, som der nedsatt sig, äro välmående, några förmögne, och öfverföra till Stockholm med tillräckelig mängd egna fartyg, de producter Innevänarne i Socknarne deromkring hafva att afsätta, samt återhämta hvad dessa af spannemål och förnödenhetsvaror deremot behöfva. Ett väl försedt Apothek är i Köpingen inrättadt och ProvincialLäkaren för Länets norra district är der äfven boende, hvarjemte den Apologist-Skola med trenne Lärare, som i Näder blifvit bifallen till anläggning derstädes, nu mera är under fullbordan, hvilken af ortens Innevänare efterlängtade inrättning gifver dem bästa hopp för undervisningens framtida befrämjande.

Med djupaste vördnad, trohet och nit framhärdar,

Stormächtigste Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

Piteå, den 30 September 1833.

Underdånigste, Tropligtigste
Tjenare och Undersäte

CARL SPARRE.

J. G. Rosenlindt. P. R. Fertin.

Tabell för Städerna inom Norrbottens Län.

Stad	Hus och Tomter, Verk och Inredningar	Jord.								Utsäde af						Medelafkastning sedan utsädet är afdraget.						Underhållne Kreatur.						Uppskattadt värde.						Stats-Bidrag.																																														
		Åker.		Skog och Betesmark.		Summa Tommland.		Honnemått.		Hvede.	Kägl.	Korn.	Hafsa.	Blomsål.	Arter.	Potatoes.	Hustar.	Okar.	Kor.	Ting-Boskap.	Får.	Svin.	Geltar.	Hus och Tomter.		Summa värde.		Bevilning.		Ständige Räntor.								Clereciets underhåll.								Summa Stats-Bidrag.																																		
		St.	Tid.	St.	Tid.	St.	Tid.	St.	Tid.															Rdr.	sk.	r.	Rdr.	sk.	r.	Rdr.	sk.	r.	Rdr.	sk.	r.	Rdr.	sk.	r.	Rdr.	sk.	r.	Rdr.	sk.	r.	Rdr.	sk.	r.	Rdr.	sk.	r.	Rdr.	sk.	r.	Rdr.	sk.	r.	Rdr.	sk.	r.																					
		st.	100	st.	100	st.	100	st.	100																																																																							
Piteå Stad:		147	196	682	1,523	2,400	3			18	60	550			126	26	327	4	10	8	12	45,173	36	71,080	17	2			45,173	36	411	19	2	1,015	11	1,426	20	1				164	33					175		915		74		166	6	100		340	6	80		29	16	66	32	1,553		4,935	18	1										
Luleå Stad:		186	120	867	623	1,610			8	150	1				70		221	1	56		25	52,701		59,666	24				52,701		389	6		848	3	3	1,379	9	3				160	12			36	19	3	37	3		158	16	729	16	300		200		60		560		50		70		166	32	249	16	3,556	46	4					
Haparanda Köping:		18								6					60	2		8				11,000						11,000		96	34		445	40	1	542	26	1	32		543	10	1			9	41	3	8	8		18	13	1		5	24			4		1		10	24	5		32	28	9	16							686	10	
Summa Samman:		343	316	1,549	2,145	4,010	3		11	260	1				94		124	1	66		8	108,874	36	130,746	41	2		130,746	36	487	11	2	2,568	12	3	3,465	23	5	59	45	10	3,525	21	3			36	19	3	143	30	1		35	129	1	1,644	16	379	24	370	6	161		910	30	135		131	44	242	32	1,802	16	9,178	26	5			

Norrbottens Lands-Contoir i Piteå den 30 September 1833.

CARL SPARRE.

P. R. Ferlin.